

AREVELK

Siyasi, iktisadi ve edebi yevmi gazetesi

Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Գրախոս 4 ԵՄԱՍՏԱՆ ՏԱՐԻԿԱՆ 700 դր. 1400 դր. Արտատպում 110 ԵՐ. 200 ԵՐ. Ամբիկա 9 օգոստ 15 ԵՐ.

ԱՐԵՎԵԼԿ

ՀԵՆՈՒՋՅՆ 40852

ԱՆՎԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ

Telefon 40852

Հարաբեր, Թիւրքի Բոլ
Պիլուր փողոց, քի 10

AREVELK

Quotidien Armenien Politique

Economique Litteraire

Galata B. P. 1203

ԽՍՀՄԿԳՐԱԳԻՏ

ԽՈՐԷՆ ԶԱՄՃԵԱՆ

ՄԱՏՐԻՏԻ ՄԷՉ ՅԵՂԱՓՈՒԱԿԱՆ ՔՕՄԻԹԷ ՄԸ ԿԱԶՄՈՒԵՑ ԱԻ

Օդային եւ ծովային ահաւոր պատերազմներ

Կառավարութիւնը կ'ըսէ թէ տէրն է կացութեան, մինչ ըմբոստները մօտեցած են Մատրիտի ԱՍԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐ ԵՒ ՔՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐ Կ Ի Ր Ա Ի Ո Ր Ո Ի Ա Ս

Միւս կողմէ Զօր. Մօլայի հրամատարութեան ներքեւ գտնուող ըմբոստ ուժերը Մատրիտի 45 մղոն մօտեցած են: Մատրիտի մէջ ընդհարումներ տեղի կ'ունենան:

Մէլիի անթիւ կայանէն ըմբոստ պետերէն Տէլլանօ հազարգած է որ ըմբոստութիւնը կը յաղթանակէ:

ՊԱՐԶԵՆՈՆ, 23.—Երէկ հրատարակուած հրամանագիր մը կը հաստատէ «Այլապատարներու միջին» մը կառուցու. համար Ֆաշիստներուն դէմ:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒՋՄԱՆԻԹ ԿՐ ԳՆԷ ՔՐԱՆՍԱՑԵՆ

ՀԵՆՈՒՋՅՆ, 23.— Մամուլագրութեան կարեւոր ուժ մը զրկուեցաւ ֆրանքուստիական սահմանադրութեւ, զէնքի յաճախագէտ մաքանանքու զուժանց հետեւանքով:

Կը կարծուի որ Մատրիտի կառավարութիւնը կ'ուզէ զէնք զնել Ֆրանսայէն:

Սպանիական փոխարքանաւ մը երէկ հասած է Պալոս, ուղղմանիւ ընտանու համար որ կեդր. կառավարութիւնէն պատու իրակ մը պաշտօն ունի ցնելու:

Սպանի ցի շարժումը մը, երէկ ձեռնարկուած է այն պահուն, երբ կը փորձէր ուղղմանիւ անցնել Սպանիա: Եւրոպայը Պալոսի բանտը ստանդարտուած է:

ՓԱՐԻՉ, 23.— Ե՛տ Նուվէլը մեծ համակրութիւն մը ցոյց կուտայ Մատրիտի կառավարութեան հանդէպ:

Թիւրքը կը գրէ.— Ձի մտանք որ Սպանիոյ հանրապետութիւնը հռչակուեցաւ Մարտի 23-ը զարկերով:

Ե՛տ Նուվէլը կը հրատարակէ նաեւ Ֆրանսայի ժողովրդական համախմբակցութեան կողմ Սպանիոյ կառավարութեան, որու կ'ուզէ շեղարկական ողջունք: Ֆրանսական ժողովրդային համախմբակցութիւնը այն խոր հաւատքը ունի որ Սպանիոյ կառավարութիւնը պիտի ստանի յաղթանակը:

ՕՏԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ՄԵՎԵՆԸ

ՈՒՆԵՆԻԿՅԵՆ, 23.— Ամերիկեան «Էքսպրէս» շոգնաւը, որ Միջերկրական կը գտնուի. կառավարութիւնէն հրաման ստացաւ երթալ Պարչէն, ստանել այն Ամերիկացիները որ կ'ուզեն հետանալ Սպանիայէն:

ՊԱՐԶԵՆՈՆ, 23.— Ֆրանսական «Ղէլա» շոգնաւը երէկ զիջեր Մարտի միջինցաւ տանելով այն ֆրանսացի ժողովրդները որ պիտի մասնակցեն Պարչէնայի ժողովրդական ուղիւղական խաղերուն և 1100 ձամբորդներ:

Ֆրանս. ուրիշ շոգնաւ մը այս զիջեր պիտի մեկնի Մարտի 23-ը Պարչէնի մէջ հանգրտութիւն կը տրէ: Կառավարութիւնը տէր է կացութեան ամբողջ ֆաշիստները մէջ:

ԿԱՐԶԱՊԵՏԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՏՐԻՏ, 23.— Կարչապետ Կիրալ յայտարարեց Հալա գործակալութեան որ կացութիւնը կը բարելաւուի ժամ ժամ կառավարութեան համար: Ըստ, Արտէրթի, քաղաքը այս առաւօտ վերադարձուած պիտի ըլլայ ըմբոստներու ձեռքէն և նաւատորմը պիտի ստանալ թիւ թուան այսօր:

Աւելցուց որ Զօր. Ֆրանքօ ներկայիս Մէլլիւ կը գտնուի: Կառավարական ուժերը վալենտիայէն մեկնելով գրաւած են Սլանդան և կը քարեն Արապիթի վրայ: Միւրթի մեկնած զորաւոր մը ևս Արապիթի վրայ կը քայլէ: Պիլպատ մեկնած զուեղեր Պարչիոն վրայ կը քայլեն: Օղանաւոր ստանդարտ են Բիւէքան, ուր զինուորական ուժերը ըմբոստացած են:

Մէլիի մօտ Թապալտայի օդանաւային կայանն ալ ստանդարտուած է կառավարական օդանաւերու կողմէ և բոլոր թռչողները փնցած են. ինչ որ կը կազմէ ծանր կորուստ մը ըմբոստներուն համար:

ԱՍԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐ ԵՒ ՔՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐ Կ Ի Ր Ա Ի Ո Ր Ո Ի Ա Ս

ՈՒՆԵՆԻԿՅԵՆ, 23.— Մատրիտի ամերիկեան դեսպանին մէջ հեռագրեր կը հաղորդէ որ ամերիկացի մը վերադարձուած է Կուստարանոյի մէջ փողոցային կռիւի մը ընթացքին:

Հեռագիրը կ'աւելցնէ.— Կը վախճուի որ կռիւ վերածուի տունէ տուն և անձնական կռիւներու:

Ամերիկեան կառավարութիւնը կ'առաջարկէ հայրենիք զարձնել բոլոր Ամերիկացիները, բայց ծովային ուժեր չպիտի հանէ Սպանիա:

ՓԱՐԻՉ, 23.— «Էքս օր Փարի» կը հաղորդէ որ երկու երիտասարդ Ֆրանսացիներ երէկ ժամը 18-ին վերադարձուած են Պարչէնայի մէջ, երբ խոսնակութիւն մը ծագեցաւ Ֆաշիստներու հրապարակին վրայ անձանքներու կողմէ տրանսպորտ գնդակներու հետեւանքով: Ընդհ. հրացանաձգութիւն մը յաղորդեց ասոր, ուր քաղաքի անձեր վերադարձեցան քանի մը վայրկեանէն:

ԱՆԳԼ. ՄԱՐՏԱՆԱԻՐՈՒ ՄՕՏ ՈՒՍԲԵՐ Կ'ԻՅՆԱՆ

ՃԻՊՐԱԼՔԱՐ, 23.— Բազմաթիւ սուրբեր արձակուած են սպանիական օդանաւերու կողմէ Թարֆայի քաղաքը:

Անգլ. «Վիլյամս» մարտանաւը անջնաւ մնացած է, հակառակ անոր որ թիշ հեռուորութեամբ սուրբեր պայթած են:

«Վիլյամս» ազդարարութեան հարուած մը արձակած է, յետոյ ձիւղարկար զարձնաւ:

ԽԻՍ ԱՋԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԸՄԲՈՍՏԵՐՈՒՆ

ՃԻՊՐԱԼՔԱՐ, 23.— Փոխ կառավարիչ կորովի թողքագիր մը ուղղեց սպանիական Մարքի գունդերու հրամատարին և բարձր քովտէրին:

ՄՕՆԹՐԵՆՅԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԵՆ ԵՏԲ

Ռուսները թերթ մը կ'ընդունարէ ԱՆԳԼՈՅ ՅԱՐՈՒՍԸ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ԱՊԱՅՈՎՈՒԹԵԱՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՊՈՒՔՐԷՆ, 23.— Թերթերը կը շարունակեն իրենց մեկնաբանութիւնները Մօնթրէնոյ մասին:

«Առավել» կը գրէ.— Եւրոպական խաղաղութեան ընդհ. օգտին նպատակով վերուձեղով տր պայմանագրութիւնը կը տեսնուի որ ան առաջին անգամ ըլլալով կ'ապահովէ Մեծ Բրիտանիոյ գործնական միացումը կազմակերպեալ հաւաքական սպանուութեան թիթուլէտուի միջամտութեան յետոյ:

Անգլիա մուտք գործեց այս մարզին մէջ ֆրանքուստներու տեսակետով:

Այս թերթը կ'եզրակացնէ, վեր ստանելով թիթուլէտուի այն յայտարարութիւնը թէ Ռուսները շահերը փրկուած են, ինչպէս նաեւ ուսման թուրք բարեկամութեան կարեւորութիւնը:

ԻԶՎԵՍԹԱԻ ՊՍԱՍԻՍԱՆԸ ԳԵՐՄԱՆ ՄԱՍՈՒԼԻՆ

ՄՈՍԿՈՒՍ, 22.— «Ղզլէսթիա» կը գրէ ի մէջ այլոց.— Գերման մասուր բուռն կերպով կը քննադատէ Մօնթրէնոյ արդիւնքները և կ'ազդակէ թէ Չանաքալէն ինկած է ֆրանքուստներէն զինուորական ձեռքը: Ենչտեսք որ այդ տեսակ զինակցութիւն մը չկայ, այլ կայ ֆրանքուստներէն փոխադարձ օգնութեան ուխտ մը, որուն կրնայ յարել նաեւ Գերմանիա:

Նոցի մասուր կը պնդէ թէ Ֆրանսա և Խ. Միութիւնը կ'ուզեն իրենց զէնք գործածել Թուրքիան: Ասիկա պարզապէս արդիւնքն է այն զոգոտութեան որով գերման ֆաշիստները որ կրկին սկսած է իր մասուրը զէպի պալքանները շարժողեցաւ իր կամքը պարտադրել Թուրքիոյ:

Սովեթ հանրային կարծիքը կ'ողջունէ կնքումը նեղուցներու պայմանագրութեան, որ համաձայն է Աւստրիա մեր կենսական շահերուն և միւս կողմէ կը գոհացնէ մեր բարեկամ Թուրքիոյ օրինաւոր պահանջը:

Սովեթ հանրային կարծիքը կ'ողջունէ կնքումը նեղուցներու պայմանագրութեան, որ համաձայն է Աւստրիա մեր կենսական շահերուն և միւս կողմէ կը գոհացնէ մեր բարեկամ Թուրքիոյ օրինաւոր պահանջը:

Սովեթ ծովային հրամատարներու թքանձան

ՄՈՍԿՈՒՍ, 23.— Սովեթ կեդր. գործադիր քովեթին որոշեց կարմիր ստորի շքանշանով և պատուոյ տիտղոսներով պատուել խաղաղական կարմիր նաւատորմին ընդժողովաներու 36 հրամատարները պատերազմի նաւատորմին պատրաստութեան մէջ աննց լաւագոյն աշխատութեան համար:

Ահաւոր ուրախան մը Հարաւային Ամերիկայի մէջ

ՊՈՒՔՐԷՆ, 23.— Սանթա Ֆէֆիլի մէջ ծագեցաւ անուր ուրախան մը, որ քանդեց երեսուն տունը և վիրաւորեց հարիւրաւոր անձեր:

ՎԱԼՓՈՒՐԷՉՈ, 23.— Զօրաւոր ուրախան մը մեծամեծ վնասներ պատճառեց Շիլիի ծովային երկայնքին: 1919-է ի վեր այսքան սաստիկ ուրախան չէր տեսնուած:

Երկաթուղային հաղորդակցութիւնները և հեռագրական գծերը կորուստ են:

Խիստ մեծ են վնասները:

Կացութիւնը միշտ ձգտուած Տանցիկի մէջ

ՏԱՆԾԻԿ, 23.— Տանցիկի լեծ բարձր քովտէր Փափէ երէկ զիջեր տեսակցեցաւ Կրայչիկի հետ, որ իր գործադրումը յայտնեց վերջերս Լեհաստանի մէջ տեղի ունեցած ցոյցերուն համար, որ ուղղուած են Տանցիկի դէմ:

Յայտնեց որ զգաւ քաղաքի կառավարութիւնը երբեք մտադիր չէ վտանգելու Լեհաստանի շահերը: Միւս կողմէ, Ազգաժողովի բարձր քովտէր Լեւիթը լուսաբանութիւններ պահանջեց Տանցիկի Մերակոյտէն վերջերս տրուած հակասահմանադրական որոշումներուն մասին:

Լեւիթի հարցումները անգամ մը եւս անպատասխանի մնացին:

Միջազգային բանակցութեանց հակառակ Մարքի մեկնած սպանիական օդանաւեր սուսուսած ըլլալով ձիւղարկարի վերել:

Զօր. Ֆրանքօ երէկ օդանաւեր զրկեց ուղղակի ձիւղարկարի մօտ գտնուող երեք մարտանաւեր:

ՆՈՐ ԱՐԻՒՆՈՂՈՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՕՐԱՆ, 23.— Կը հաղորդուի որ խոսն չիթութիւն մը ծագած է Մէլլիւայի բանուորական թաղամասին մէջ:

Զինուորականները ամիջապէս կատարել զիմադարձութիւն մը կատարած են: Սակայն Ուստա և Մէլլիւայէ հասած քաղաքի ձամբորդներ կը յայտնեն որ կեանքը վերստացած է իր բնական ընթացքը սպանիական Մարքի մէջ:

Լեզեանականները կը շարունակեն գրաւել ուղղակիական կէտերը:

ՊՐԻՆ, 23.— Այս առաւօտ Լիզյոնէ ստացուած լուրի մը համաձայն, Մատրիտի կառավարութիւնը հրամարած և անոր տեղ յիզարի օրական քովթէ մը կազմուած է:

ՓԱՐԻՉ, 23.— Սպանիայէ ստացուած լուրերու համաձայն, կառավարական ուժերը երէկ զիջեր Սէն-Սիպոլիէնը գրաւած են: Բրտանիան պետերէն զօր. Մօլա քաղաքին չուրջ տեղի ունեցած պատերազմներու ընթացքին մեծած է:

ՄԱՏՐԻՏ, 23.— Մատրիտի թերթերը կը հաղորդեն Աղանա և Կիրալի ստորադրութիւնը կրող որոշմանգիր մը, որու համաձայն կազմուած է «Ներքապետական կառավարութեան լիազօր քովթէ» մը, որ պիտի իշխէ Վալանա, Ալիքանթ, Բասթիլլոն, Բուէնասա և Ալպառէթէ նահանգներու վրայ: Այս քովթէին կը մասնակցին խորհրդարանի նախագահը, երկրորդը, նախարարը, վարչապետութեան և երկրազորական խորհրդականները:

ՄԱՏՐԻՏ, 23.— Երէկ զիջեր ներքին նախարարը հաղորդած է որ ըմբոստները հեռացած են Լակրանձայէ և բազմաթիւ մեռել, վիրաւոր և զէնք թողած են:

Կառավարական ուժերը, որ զօրացած են զինեալ քաղաքացիներէ ձեռնարկուող զուեղ մը, կը հետապնդեն ըմբոստները: Քարթագենի ու Քիլոն կը պահէ զէնքը: Զինեալ քաղաքացիներէ երկու զուեղ, ըմբոստները զուգուր համար Ալիքանթէ մեկնած է:

Ալպառանթէ նահանգին մէջ Ալմանա քաղաքը ըմբոստներէ ետ թողուած է: Կառավարութեան օդանաւ ուժերը Լէօն օդանաւ, հրացանաւորները ստանդարտուած և այնտեղի բոլոր օդանաւերը քանդած են: Կառավարութեան հաւատարիմ հանգադրանքներու զօրաւորակէ հասած և կառավարութեան հաւատարիմ շարժումները զօրաւորակէ հասած են: Կառավարութեան հաւատարիմ շարժումները զօրաւորակէ հասած են: Կառավարութեան հաւատարիմ շարժումները զօրաւորակէ հասած են:

